

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Mustamäe ja Nõmme Perearstikeskus OÜ
mustamaejanommepak@gmail.com

Teie 26.06.2025

Meie 11.07.2025 nr 2.2-9/25/2069-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon sai Teie pöördumise, milles soovite teada, kas perearst võib pärast patsiendi surma väljastada kindlusandjale patsiendi terviseandmeid. Teie pöördumisest nähtuvalt on Teie patsient sõlminud kindlustuslepingu ning kahjuhüvitise väljamaksmise otsustamiseks palub kindlustusandja väljastada haiguslugude koopiad perioodil 23.01.2019-23.01.2024, milles kajastuks info kindlustusvõtja haigestumiste ja ravi kohta. Ühtlasi on soovitud teada kas patsient sai ravi või meditsiinilisi soovitusi alkoholi liigtarvitamise tõttu ning kas patsiendil oli pooleli või ta oli suunatud meditsiinilisele uuringule või ravile.

Isikuandmete töötlemist pärast andmesubjekti surma reguleerib isikuandmete kaitse seaduse § 9, mille lõige 2 näeb ette, et andmesubjekti nõusoleku puudumisel toimub tema isikuandmete töötlemine pärija nõusolekul, välja arvatud juhul, kui isikuandmeid töödeldakse muul õiguslikul alusel.¹ See tähendab, et kui mõni muu õigusakt annab aluse surnu andmete töötlemiseks, siis ei ole pärija nõusolek nõutav.

Kindlustusandja õigust töödelda isikuandmeid reguleerib [kindlustustegevuse seadus](#) (KindlTS). Nimetatud seadus annab kindlustusandjale muu hulgas õiguse töödelda andmesubjekti terviseandmeid kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle ulatuse kindlaksmääramiseks, kui kindlustusjuhtumiks on andmesubjekti surm või kui kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle kindlaksmääramine eeldab andmete töötlemist isiku tervises seisundi või puude kohta.²

Samas peame vajalikuks juhtida tähelepanu sellele, et KindlTS § 218 lg 2 p 2 küll lubab kindlustusandjal töödelda isikuandmeid, kuid seda üksnes selgelt piiritletud eesmärgil ehk kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle ulatuse kindlaksmääramiseks ning tagasinõuete esitamiseks. Riigikohus³ on öelnud, et isikuandmete töötlemiseks õigusliku aluse olemasolu ei tähenda siiski seda, et isikuandmete töötlemine on igal konkreetsel juhul õiguspärane. Töötlemine kui toiming peab olema õigusliku alusega kooskõlas, st vastavalt KindlTS § 218 lg 2 p 2 sätestatud vajalikkuse nõudele peab konkreetsete isikuandmete töötlemine peab olema **vajalik** kõnealuses aluses sätestatud eesmärgil töötlemiseks.

Lisaks on Riigikohus⁴ selgitanud, et tervishoiuteenuse osutaja seadusest tulenev alus terviseandmete väljastamiseks võib olla kahetine – kas andmete avaldamist *lubav* või selleks *kohustav*. *Kohustus* patsiendialaduse avaldamiseks võib tuleneda mõnest valdkondlikust

¹ IKS § 9 lõige 2 punkt 3

² KindlTS § 218 lõige 2 punkt 2

³ RKHKo 26.09.2022 nr 3-20-1449 p 24

⁴ RKKKo 01.04.2022 nr 1-20-5071, p 23, 25 ja 28

õigusaktist. Sellisel juhul on seadusandja otsustanud, et avalik huvi on olulisem patsiendi huvist hoida tervishoiuteenuse osutamise käigus avaldatud andmed saladuses. Kindlustusandjale terviseandmete edastamine või nendele juurdepääsu võimaldamine on tervishoiuteenuse osutajale kohustuslik.⁵

Nagu eelpool öeldud on kindlustusandjal õigus saada kindlustusvõtja terviseandmeid konkreetsel eesmärgil ja ulatuses. See ei tähenda automaatselt tervishoiuteenuse osutaja kohustust anda andmeid kindlustusvõtja küsitud mahu. Riigikohtu⁶ selgituse kohaselt tuleb arsti konfidentsiaalsuskohustuse eesmärki silmas pidades seadust tõlgendada kitsalt. Kohtu hinnangul ei loo ükski seadus iseseisvat õiguslikku alust nõuda kutsesaladust hoidvalt tervishoiutöötajalt patsiendi andmeid laiemas ulatuses ega anna ka arstile õigust kutsesaladust laiemalt avaldada, kui seda võimaldavad võlaõigusseaduse § 768 ja seda täpsustavad sätted (sh KindlITS § 219 lg 1).

Kokkuvõttes on kindlustusandjal seadusest tulenevalt õigus töödelda isikute terviseandmeid ning tervishoiuteenuse osutajal on kohustus isikuandmeid, sh terviseandmeid edastada. See tähendab, et ka Teil tervishoiuteenuse osutajana on kohustus edastada kindlustusandjale andmed, mis on talle vajalikud Teie patsiendiga sõlmitud kindlustuslepingu täitmise kohustuse ja selle ulatuse kindlaksmääramiseks. Teil andmete väljastajana lasub kohustus enne haiguslugude väljastamist kontrollida, kas kõik kindlustusandja poolt küsitud terviseandmed on põhjendatud ja vajalikud ning vajadusel esitada taotlejale täiendavaid küsimusi. Samuti on Teil õigus andmete väljastamisest keelduda, kui leiate, et mingid andmed ei ole taotluses toodud eesmärgil töötlemiseks vajalikud.

Loodame, et meie selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Anu Suviste
jurist
peadirektori volitusel

⁵ KindlITS § 219 lõige 1 punkt 1

⁶ RKKKo 01.04.2022 nr 1-20-5071, p 28